

Kaupunginhallitus

25.11.2024

Espoon kaupunki

Kaupunginhallitus

Kokoustiedot

Aika

25.11.2024 klo 15:30 -

Paikka

Kaupunginhallituksen kokoushuone, Virastopiha 2 C 1. krs.

Lisätietoja

Käsiteltävät asiat

Asian nro	Liitteen nro	Kokousasian otsikko	Sivu
1		Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	2
2		Pöytäkirjan tarkastajien valinta	3
3		Ympäristö- ja rakennuslautakunnan varajäsenen eronpyyntö ja täydennysvaali (Kv-asia)	4
4	1 - 5	Vuoden 2025 talousarvion ja taloussuunnitelman hyväksyminen (Kv-asia) (Pöydälle 11.11.2024)	6
5	6	Espoo Catering Oy:n osakkeen takaisinosto Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelta	16
6	7, 8	Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n osakkeen takaisinosto Espoo Catering Oy:ltä	20
7	9	Hallintosäännön tarkistaminen rakentamislainsäädännön muutosten ym. johdosta (Kv-asia) (Pöydälle 11.11.2024)	23
8		Ulkomainontaa Espoon yleisillä alueilla koskevien 22.11.2023 hyväksytyjen periaatteiden täsmentäminen pylvästaulujen osalta	28
9		Valtuustokysymys yli 55-vuotiaiden ikäyrjinnän torjumisesta ja työurien pidentämisestä (Kv-asia)	31
10		Valtuustokysymys Lippajärven ulkoilureitin toteutuksesta (Kv-asia) (Pöydälle 11.11.2024)	35
11		Valtuustoaloite eläinperäisten tuotteiden käytön puolittamiseksi julkisissa ruokapalveluissa vuoteen 2030 mennessä (Kv-asia)	38
12		Lautakuntien ja jaostojen sekä viranhaltijoiden päätökset	43

Espoo 21.11.2024

Mervi Katainen
puheenjohtaja

1

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Päätösehdotus

Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Selostus

Kaupunginhallitus oli kutsuttu koolle puheenjohtajan allekirjoittamalla 21.11.2024 päivätyllä jäsenille toimitetulla kokouskutsulla.

Espoon kaupunki

Kokouskutsu

3/44

Kaupunginhallitus

25.11.2024

2 Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätösehdotus Pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan Tiina Elo ja Karin Cederlöf.

Kaupunginhallitus 25.11.2024

3

Ympäristö- ja rakennuslautakunnan varajäsenen eronpyyntö ja täydennysvaali (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Kaukonen Katariina

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto valitse ympäristö- ja rakennuslautakunnan jäsenen Sofia Virtasen (Vihr.) henkilökohtaiseksi varajäseneksi Marika Paavilaisen (Vihr.) tilalle _____ (Vihr.).

Käsittely

Päätös

Selostus

Ympäristö- ja rakennuslautakunnan varajäsen Marika Paavilainen (Vihr.) on 7.11.2024 saapuneella sähköpostilla pyytänyt eroa luottamustoimestaan perusteenaan henkilökohtaiset syyt.

Kuntalain 32 §:n mukaan toimielimen jäsenet valitaan valtuuston toimikaudeksi, jollei valtuusto ole päättänyt, että heidän toimikautensa on valtuuston toimikautta lyhyempi.

Espoon kaupungin hallintosäännön I osan 4. luvun 8 § mukaan ympäristö- ja rakennuslautakunnassa on 13 jäsentä ja jokaisella henkilökohtainen varajäsen.

Lautakunnan jäsenistä vähintään viiden tulee olla valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Puheenjohtajan tulee olla valtuutettu ja varapuheenjohtajan valtuutettu tai varavaltuutettu.

Kuntalain 74 §:n 1 mom. mukaan vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö

2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa

3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Toimielimiä valittaessa on otettava huomioon tasa-arvolain säännökset. Kunnallisten toimielinten valintaa koskee tasa-arvolain 4 a §, jonka mukaan kunnallisissa toimielimissä tulee valtuustoa lukuun ottamatta olla vähintään 40 % naisia ja vähintään 40 % miehiä.

Tasa-arvovaatimus koskee erikseen varsinaisia jäseniä ja varajäseniä. Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta. Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske. Tasa-arvolaista poikkeamiseen on oltava erityinen syy.

Ympäristö- ja rakennuslautakunnassa tukee siten olla varajäsenenä toista sukupuolta vähintään kuusi (6).

Ympäristö ja rakennuslautakunnassa varajäsenistä 7 on naisia 6 miehiä.

Lautakuntaan voidaan valita varajäseneksi mies tai nainen.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Kaupunginhallitus 25.11.2024

4

Vuoden 2025 talousarvion ja taloussuunnitelman hyväksyminen (Kv-asia) (Pöydälle 11.11.2024)

Valmistelijat / lisätiedot:
Jyrkkä Maria
Skyttä Samuli
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallitus hyväksyy talousarviokirjan liitteelle 1 sisältyvät talousarvion noudattamista koskevat ohjeet ja ehdottaa, että valtuusto

1

hyväksyy liitteenä olevan talousarviokirjan mukaisesti vuoden 2025 talousarvion ja taloussuunnitelman 2026-2027 liitteineen,

2

hyväksyy liitteeltä ilmenevät päätösehdotukset valtuutettujen raha-asia-aloitteisiin ja toteaa aloitteet loppuun käsitellyiksi,

3

oikeuttaa kaupunginjohtajan korvaamaan talousarvioon merkityn peruspalvelujen ja maanhankinnan investointirahaston tuottojen 15 milj. euron käytön vastaavan suuruisella lainanotolla, jos lainanotto on edullisempaa kuin rahastojen käyttö,

4

oikeuttaa teknisen lautakunnan jatkamaan vuoden 2024 talousarviossa erikseen nimettyjen keskeneräisiksi jäävien kiinteiden rakenteiden ja laitteiden rakentamista tai rakennuttamista niille aiemmin osoitettujen kokonaismäärärahojen rajoissa,

5

oikeuttaa konsernihallinnon tekemään talousarvioon ja taloussuunnitelmaan valtuustokäsittelystä aiheutuvat sekä muut talousarvion oikeellisuutta, informatiivisuutta tai kieliasua parantavat

muutokset ja tarkennukset, jotka eivät poikkea hyväksytyin talousarvion ja taloussuunnitelman sisällöstä, eivätkä oleellisesti muuta tuloslaskelman tilikauden tulosta eikä rahoitusosaa.

Käsittely

Päätös

Selostus

Vuoden 2025 talousarvio- ja taloussuunnitelma

Taloussuunnitelma 2025-2027 perustuu Espoo-tarinaa ja siitä johdettuihin tavoitteisiin, Taloudellisesti kestävä Espoo - tuottavuus ja sopeutusohjelman linjauksiin ja toimenpiteisiin sekä valtuuston 21.10.2024 päätökseen vuoden 2025 talousarvion sekä vuosien 2026-2027 taloussuunnitelman kehiksestä sekä kiinteistöveroprosenteista vuodelle 2025. Taloussuunnitelmavuosien verotulojen ja valtionosuusarviot on tehty 9/2024 Kuntaliiton päivittämän verokehikon sekä valtiovarainministeriön valtionosuus- ja painelaskelmien pohjalta.

Yleinen talouskehitys

Valtiovarainministeriön (VM) syksyn 2024 taloudellisen katsauksen mukaan geopolittisten jännitteiden kiristymisen on johtanut epävarmuuden kasvuun maailmantaloudessa viime kuukausina. Talouskasvu painottuu Yhdysvaltoihin ja nouseviin talouksiin euroalueen talouskehityksen ollessa vaatimatonta.

Suomen talouden taantuma loppui alkuvuonna. Suomen bruttokansantuotteen (BKT) ennustetaan supistuvan vielä 0,2 prosenttia vuonna 2024, mutta talouden toipumisen odotetaan vahvistuvan loppuvuotta kohden. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku tukevat kulutusta ja investointeja. Vuosina 2025–26 BKT:n ennustetaan kasvavan 1,7 ja 1,5 prosenttia vuodessa. Julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotus hidastavat kotimaisen kysynnän kasvua ja nostavat hintoja ennustejakson alussa, kun taas työllisyystoimet kasvattavat työn tarjontaa läpi ennustejakson.

Suomen talouden kehitys on ollut viime vuosina selvästi heikompaa kuin euroalueella keskimäärin johtuen hintojen ja korkojen noususta sekä Venäjän hyökkäyssodan suorista vaikutuksista Suomen talouteen. VM:n näkemyksen mukaan riskinä on Suomessa kulutuksen ennustettua hitaampi toipuminen, mikäli rakentamisen lama osoittautuu ennustettua pidemmäksi ja työllisyyden kuoppa ennustettua syvemmäksi.

Kuntatalouden kehitys

Kuntahallinnon rahoitusasema heikkeni viime vuonna 1,3 mrd. euroa alijäämäiseksi johtuen erityisesti sote-uudistuksen jälkeen kuntahallintoon jääneiden kulutusmenojen nopeasta kasvusta. Kuntahallinnon tilanne näyttää tulevina vuosina menojen ja tulojen kasvavan epätasapainon vuoksi entistä haastavammalta.

Verotulot ovat yhä kuntien merkittävin tulonlähde, mutta verorahoitus ei pitkän aikavälin keskiarvoa korkeammasta kasvusta huolimatta riitä kuntahallinnon kasvaviin menopaineisiin. Kuntahallinnon mittavat alijäämät vuosina 2025–28 edellyttävät merkittäviä sopeutustoimia kunnissa tulevina vuosina.

Valtiovarainministeriön laskelmat osoittavat väestörakenteen ja kuntasektorin muutoksen valtakunnan tasolla, mutta Espoon osalta tilanne on moneltakin osin hyvin poikkeava. Sote- ja pelastustoimen uudistus muutti kaupunkien rahoitus pohjaa ja erityisesti Espoolle muutos on ollut merkittävä. Uudistuksen myötä Espoon verorahoitusta on leikattu huomattavasti enemmän mitä ns. sote-palvelujen kulut olivat. Ylisuurta kunnallisveron leikkausta on osin kompensoitu muutosrajoittimella, joka on osa peruspalvelujen valtiosuutusta. Muutosrajoitin on kuitenkin täysin staattinen, siihen ei kohdisteta indeksikorotuksia eikä siinä huomioida saamatta jääneiden verotulojen kasvua. Tämä heikentää kasvavan kaupungin investointien tulo-rahoituskykyä.

Espoo kasvaa suhteellisesti eniten kaikista Suomen kaupungeista. Erityisesti perheet muuttavat Espooseen työn ja osaamisen perässä. Valtakunnallisesti syntyvyys on laskussa, mutta Espoossa lasten ja nuorten määrä kasvaa. Tämä luo elinvoimaa ja kilpailukykyä Espoolle ja koko Suomelle, mutta edellyttää merkittäviä investointeja kaupungilta. Espoolla on iso rooli koko Suomen talouden moottorina. Vuonna 2022 Espoosta saadut tuloverot olivat 1,7 miljardia euroa eli 11,4 prosenttia valtion saamasta ansiotulo- ja yhteisöverosta. Summa on valtava ja korostaa Espoon merkitystä koko Suomen taloudelle. Kasvukaupungin toimintaympäristöä, vaikuttavuutta koko Suomen talouteen sekä investointien ja palveluiden järjestämisen rahoitustarvetta ei voida verrata muuhun valtakunnalliseen kehitykseen.

Espoon väestönkasvu jatkuu voimakkaana

Espoon väestönkasvu jatkuu edelleen voimakkaana. Vuonna 2023 väestömäärä kasvoi yli 8 750 asukkaalla ja Espoo kasvoi eniten kaikista kaupungeista. Kuluvana vuonna väestönkasvun ennakoitaan olevan noin 6 700, jolloin asukasmäärä vuoden lopussa olisi 320 730.

Espoon vuoden 2024 pitkänajan väestöennusteen mukaan väestönkasvu jatkunee vielä keskimääräistä nopeampana seuraavat vuodet, vaikka onkin

jatkossa hieman vuosia 2022 ja 2023 hitaampaa. Kymmenessä vuodessa eli vuoden 2033 loppuun mennessä Espoon väestömäärä kasvaa ennusteen mukaan 380 460 asukkaaseen. Tämä kehitys tarkoittaisi 66 400 asukkaan lisäystä vuosien 2023–2033 välillä eli keskimäärin 6 600 asukkaan lisäystä vuosittain.

Taloussuunnitelma 2025-2027

Talousarvio 2025 ja -suunnitelma vuosille 2026-2027 on laadittu toteuttaen Espoo - tarinaa sekä Taloudellisesti kestävä Espoo -ohjelman tavoitetasoja, linjauksia ja toimenpiteitä.

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys noudattaa valtuuston 21.10.2024 hyväksymää kehystä tietyin tarkennuksin.

Kaupunginjohtajan esitykseen on lisätty vuosien 2025- 2027 käyttötalouden maankäyttömaksutuloihin 10 milj. euroa lisää vuosittain. Vastaava korotus on tehty investointeihin yksityisrahoitteisiin hankkeisiin, jotka katetaan maankäyttömaksuilla. Käyttötalouden menoihin on tehty pieniä tarkennuksia ja muutoksia, joiden kokonaisvaikutus on 0,2 milj. euroa vuonna 2025. OKM:n valtionosuudet päivitettiin uusimpien oppilastietojen ja yksikköhintojen pohjalta. Valtionosuuksiin lisättiin 7 milj. euroa vuodelle 2025. Rahoitustuottoihin on lisätty maksuvalmiusrahaston realisoituvia tuottoja, investoinnit on päivitetty valmistellun investointiohjelman mukaan ja lainatarve ja korkokulut laskettu päivittyneiden tietojen pohjalta.

Taloussuunnitelma on laadittu vastuullisesti ja siinä on huomioitu kattavasti palveluiden järjestämisen tarpeet, kuten asiakas- ja palvelutarpeen määrän kasvu.

Ensi vuonna alkaa uusi valtuustokausi ja Espoo-tarinan päivitys tulee ajankohtaiseksi. Ensi vuonna päättyy myös TakE-ohjelma, joka on antanut hyvät tavoitteet ja suuntaviivat kaupungin talouden kestävyydelle. Kuntien rahoitusjärjestelmän seuraava uudistus on käynnistynyt ja viimeisimmän tiedon mukaan uudistus tulee lausuttavaksi kaupungeille ensi vuonna ja voimaan vuoden 2027 alusta. Uudistuksella on merkittävä vaikutus kasvavan kaupungin investointien rahoituskykyyn sekä palveluiden järjestämisen rahoitukseen, erityisesti taloussuunnitelmakauden 2025-2027 jälkeen.

Tulevien muutosten vaikutuksista tiedämme ensi vuoden kuluessa enemmän. Tästä syystä investointiohjelma on valmisteltu taloussuunnitelmakaudelle 2025-2027 ja vuosien 2028-2034 osalta tilannekuvaksi, jossa on huomioitu voimassa oleva investointiohjelma, tunnistetut investointitarpeet sekä erikseen esille nostetut päiväkotij- ja koulukohteet. Nähtävissä on, että vuosikatteen riittävydessä suhteessa

investointitasoon on olennaisia riskejä ja investointiohjelman mukainen investointikatto 250 milj. euroa / vuosi on ylittymässä.

Yksityisen palvelutuotannon osuus varhaiskasvatuksessa ei ole valtuuston asettamalla tavoitetasolla ja tarvitsemme sen nostamiseksi vahvan ohjelman, jota kaupunginjohtaja johtaa. Yksityisellä varhaiskasvatuksella on merkittävä vaikutus tulevaan investointiohjelmaamme erityisesti kaudelle 2028-2034. Tilannekuvaa vuosien 2028-2034 investoinneista on siten syytä tarkentaa ja priorisoida, kun tiedot mm. valtionosuusuudistuksen vaikutuksesta ja suunnitelmat yksityisen varhaiskasvatuksen osuuden kasvattamisesta ovat päätöksenteon käytettävissä.

Tuloslaskelma

Toimintatuotot kasvavat vuoden 2024 talousarviosta 2,6 prosenttia. Maanmyynnin suhdanne on vuonna 2024 ollut heikko ja myyntituotot jäävät alhaiseksi. Vuodelle 2025 ennakoidaan piristymistä mutta vuosi 2025 tulee edelleen olemaan luovutusten osalta haastava.

Toimintamenot kasvavat 5,5 prosenttia vuoden 2024 talousarviosta. Ilman valtiolta siirtyviä työllisyyspalvelujen kustannuksia, on ensi vuoden menokasvu noin 3 prosenttia. Kasvussa on huomioitu palvelutarpeen kasvu, yleinen kustannuskehitys sisältäen palkankorotusvarauksen, lainsäädännön muutokset, toimitilakustannusten kasvu sekä Taloudellisesti kestävä Espoo - ohjelman mukaisten, vuodelle 2025 kohdistettujen tuottavuustoimenpiteiden vaikutukset.

Palvelujen järjestämisen nettokustannukset, eli toimintakatteen alijäämä heikkenee vuoden 2024 tasosta 78 milj. euroa, 7,9 prosenttia. Ilman valtiolta siirtyviä työllisyyspalvelujen kustannuksia ja maankäyttösopimustulojen korotusta, on ensi vuoden vertailukelpoinen kasvu noin 4,2 prosenttia

Verorahoitus (verot ja valtionosuudet) yhteensä kasvaa vuonna 2025 noin 9 prosenttia vuoteen 2024 nähden. Vuonna 2025 verotuloja arvioidaan tilitettävän yhteensä 863 milj. euroa, joka on 6,8 prosenttia enemmän kuin vuonna 2024. Kaupungin verorahoituksen vuosien 2025-2027 tasoon vaikuttaa edelleen sote-uudistuksen verorahoitusmuutokset ja niiden jälkikäteistarkastusten aiheuttamat muutokset.

Espoon tuloveroprosentti vuonna 2025 on 5,3. Kunnallisverontuottoa arvioidaan kertyvän 556 milj. euroa, 10 prosenttia enemmän kuin vuonna 2024. Ansiotulojen kasvuksi on arvioitu noin 5 prosenttia. Vuoden 2025 kunnallisveron kertymää nostaa hallituksen kehysriihen päätös ansiotulovähennyksen poistamisesta kunnallisverotuksesta vuodesta 2025 alkaen. Vuoden 2026 kunnallisverotulon kasvuksi arvioidaan 4,7 prosenttia ja vuoden 2027 5,7 prosenttia.

Yhteisöveroa arvioidaan tilitettävän yhteensä 140 milj. euroa, 1,3 prosenttia enemmän kuin 2024. Vuoden 2026 kasvuksi arvioidaan 3,3 prosenttia ja vuoden 2027 7,9 prosenttia.

Kiinteistöveroarvio perustuu valtuuston päättämiin kiinteistöveroprosentteihin ja verohallinnon tilastoihin sekä rakentamisennusteisiin. Kiinteistöveroa arvioidaan kertyvän 167 milj. euroa, 1,5 prosenttia enemmän kuin 2024.

Valtionosuuslaskelmat ovat muuttuneet useita kertoja sote-uudistukseen liittyvien erien ja tulevan TE-uudistuksen osalta. Tämä on vaikeuttanut kohtuuttomasti kaupunkien talousarvion laadintaa ja toiminnan suunnittelua, varsinkin Espoossa sote-siirtoerillä on poikkeuksellisen suuri merkitys.

Peruspalvelujen valtionosuus määräytyy pääasiassa alle 15-vuotiaiden ikäluokkien mukaan, muina tekijöinä muun muassa kaksi- ja vieraskielisyys, työttömyys, koulutusaste sekä asukasmäärän kasvu. Peruspalvelujen valtionosuutta saadaan vuonna 2025 noin 423 milj. euroa, josta sote-erien osuus on 143 milj. euroa. Tärkeää on kuitenkin huomioida, että sote-erät ovat vain osittaista korvausta liikaa leikatusta verorahoituksesta. Sote-muutosrajoitin on muuttumaton eikä huomioi Espoon vuosittaista verotulojen kasvua. Tästä syystä Espoo menettää joka vuosi merkittäviä summia saamatta jääneestä verotulosta.

Valtiolta kunnille siirtyvien TE- ja kotoutumispalveluiden rahoitus kasvattaa Espoon valtionosuuksia vuonna 2025 tämän hetken laskelmien mukaan 46,4 milj. euroa. Rahoitus kattaa siirtyvien palvelujen rahoituksen sekä työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentumisen.

Vuoden 2025 valtionosuuksiin on varattu yhteensä 449 milj. euroa VM:n painelaskelman mukaan valtionosuudet yhteensä ovat vuonna 2026 461 milj. euroa ja vuonna 2027 470 milj. euroa.

Korko- ja rahoitustuottoja on arvioitu vuodelle 2025 yhteensä 45 milj. euroa. Maksuvalmiusrahaston tuottoja on lisätty 8 milj. euroa vuodelle 2025. Korkokustannuksiksi oletetaan 13 milj. euroa ja muita rahoituskuluja 5 milj. euroa. Korkokustannusten arvioidaan kasvavan noin 8 milj. euroa suunnitelmakaudella. Uudet lainat joudutaan nostamaan nykyistä korkeampaan korkotasoon.

Vuonna 2025 vuosikatetta arvioidaan kertyvän 276 milj. euroa, vuonna 2026 noin 287 milj. euroa ja vuonna 2027 noin 310 milj. euroa. Talousarviovuoden 2025 tulos on noin 64 milj. euroa ylijäämäinen, vuonna 2026 noin 65 milj. euroa ja vuonna 2027 noin 80 milj. euroa. Vuosien 2026-2027 luvut ovat alustavia arvioita.

Investoinnit

Kaupunki investoi vuonna 2025 lähes 354 milj. eurolla ja taloussuunnitelmakauden 2025-2027 aikana 1 021 milj. eurolla. Espoo-konserni investoi vuonna 2025 n. 533 milj. eurolla ja investoinnit jatkuvat korkealla tasolla myös seuraavat vuodet. Investoinnit painottuvat erityisesti kouluihin ja päiväkoteihin. Investointien lähtökohtana on valtuuston hyväksymä investointiohjelma ja keväällä 10 vuoden investointiohjelman valmisteluprosessissa tunnistetut prioriteettikohtat.

Investointiohjelma on valmisteltu taloussuunnitelmakaudelle 2025-2027 ja vuosien 2028-2034 osalta tilannekuvaksi, jossa on huomioitu voimassa oleva investointiohjelma, tunnistetut investointitarpeet sekä erikseen esille nostetut päiväkotij- ja koulukohteet.

Kaupungin investointiohjelma on edelleen vahvasti etupainotteinen ja investointitaso korkea vuosina 2025–2027. Tämän jälkeen investointitaso laskee. Panostukset kaupungin kasvuun ja varhaiskasvatukseen ja opetuksen tilatarpeisiin sekä Koulut kuntoon -ohjelman toteuttamiseen ja loppuun saattamiseen mittavalla toimitilainvestointiohjelmalla, Kulttuurikeskuksen laajennus, Uimahallit, Tapiolan stadion sekä Kaupunkiradan rakentaminen painottuvat ohjelmakauden alkupuolelle ja pitävät investoinnit yli 300 milj. euron tasolla.

Rahoituslaskelma

Kaupungin investointien tulo-rahoitusprosentti on talousarviovuonna 80. Vuosina 2025-2027 peruspalvelujen ja maanhankinnan investointirahaston arvioitua lisätuottoa on talousarviossa varattu käytettäväksi rahoitukseen 15 milj. euroa vuodessa. Mikäli tulo-rahoitus riittää investointien rahoitukseen, rahaston tuottoa ei käytetä. Korkeasta investointitasosta johtuen toiminnan ja investointien kumulatiivinen rahavirta on negatiivinen koko taloussuunnitelmakaudella. Vuoden 2025 rahavirta on 70 milj. euroa negatiivinen. Kauden lopulla investoinneista pystytään rahoittamaan tulo-rahoituksella 96 prosenttia.

Kaupungin lainakanta

Vuodelle 2025 on varattu lainanottovaltuutta 95 milj. euroa. Vuonna 2027 lainanottotarve vähenee ja lainakanta kääntyy laskuun. Kaupungin lainakanta vuoden 2025 lopussa on arviolta 830 milj. euroa ja 2 537 euroa/asukas.

Vuonna 2025 toimintamenojen kasvu jatkuu palvelutarpeen lisääntyessä ja kustannustason noustessa, Palvelutilojen investoinnit, erityisesti koulu- ja päiväkotitilat, jatkuu vielä suurella volyyymillä ja kaupungin kestävä kasvu vaatii investointeja infrastruktuuriin. Kaupungin kasvua tukevia investointeja on tehtävä etupainoisesti suhteessa siihen, kuinka

maanmyyntituotot sekä verotulot kertyvät. Länsimetro, Raidejokeri sekä kaupunkiradan rakentaminen Leppävaarasta Kauklahteen mahdollistavat kaupunkirakenteen tiivistymisen ratojen varteen ja luovat uusia mahdollisuuksia niin yritysten, palvelujen kuin asuntojen sijoittumiseen.

Konsernin lainakanta

Etupainoinen rakentaminen on lisännyt kaupungin taloudellista riskiä ja kasvattanut konsernin oikaistua (pl. Espoon Asunnot, HSY ja Länsimetro Oy:n lainoista Helsingin osuus) lainakantaa. Vuonna 2023 oikaistu lainakanta oli 2,4 mrd. euroa. Vuodesta 2024 konsernin oikaistu lainamäärä kääntyy hitaaseen laskuun. Kaupungin lainamäärä kasvaa lähivuosina mutta tytäryhtiöiden, erityisesti Länsimetron, lainamäärä on laskeva. Lainamäärän kääntäminen pysyvään laskuun edellyttää Taloudellisesti kestävä Espoo -ohjelman mukaista kehitystä. Koko konsernin lainakanta kasvaa 23 milj. euroa vuonna 2025 ollen yhteensä 3,8 mrd. euroa. Lainakanta kääntyy hitaaseen laskuun vuoden 2027 jälkeen.

Kaupunginhallitus jätti asian pöydälle 11.11.2024 ja pyysi siitä valtuuston neuvottelutoimikunnan lausunnon siten, että asia voidaan käsitellä kaupunginhallituksen kokouksessa 25.11.2024.

Pöydällä olon aikana valtuuston neuvottelutoimikunta on käsitellyt kaupunginjohtajan ehdotusta talousarvioksi ja -suunnitelmaksi neljässä kokouksessa ja päässeet sopimukseen ja liitteenä olevaan neuvottelutulokseen, jonka sopimuksen allekirjoittaneet valtuustoryhmien neuvottelijat hyväksyivät Neuvottelutuloksessa ovat mukana valtuustoryhmät kristillisdemokraatteja lukuun ottamatta. Neuvottelutulos lisää vuonna 2025 käyttötalouden menoja 9,3 milj. euroa. Kaudella 2025-2027 investointimäärärahoja lisättiin yhteensä n. 40 milj. euroa. Lisäykset katetaan lainanottovaltuutta lisäämällä vuosina 2025–2027 yhteensä n. 70 milj. euroa.

Neuvottelusopimukseen sisältyy pöytäkirjamerkinnot, joita neuvottelutoimikunta edellyttää seurattavan vuoden 2025 aikana.

Kaupunginjohtaja esittää tehtäväksi taloussuunnitelmaehdotukseen neuvottelutuloksen mukaiset muutokset.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 11.11.2024 § 275

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallitus hyväksyy talousarviokirjan liitteelle 1 sisältyvät talousarvion noudattamista koskevat ohjeet ja ehdottaa, että valtuusto

1

hyväksyy liitteenä olevan talousarviokirjan mukaisesti vuoden 2025 talousarvion ja taloussuunnitelman 2026-2027 liitteineen,

2

hyväksyy liitteeltä ilmenevät päätösehdotukset valtuutettujen raha-asia-aloitteisiin ja toteaa aloitteet loppuun käsitellyiksi,

3

oikeuttaa kaupunginjohtajan korvaamaan talousarvioon merkityn peruspalvelujen ja maanhankinnan investointirahaston tuottojen 15 milj. euron käytön vastaavan suuruisella lainanotolla, jos lainanotto on edullisempaa kuin rahastojen käyttö,

4

oikeuttaa teknisen lautakunnan jatkamaan vuoden 2024 talousarviossa erikseen nimettyjen keskeneräisiksi jäävien kiinteiden rakenteiden ja laitteiden rakentamista tai rakennuttamista niille aiemmin osoitettujen kokonaismäärärahojen rajoissa,

5

oikeuttaa konsernihallinnon tekemään talousarvioon ja taloussuunnitelmaan valtuustokäsittelystä aiheutuvat sekä muut talousarvion oikeellisuutta, informatiivisuutta tai kieliasua parantavat muutokset ja tarkennukset, jotka eivät poikkea hyväksytyyn talousarvion ja taloussuunnitelman sisällöstä, eivätkä oleellisesti muuta tuloslaskelman tilikauden tulosta eikä rahoitusosaa.

Käsittely

Puheenjohtaja Partasen kannattamana ehdotti, että kaupunginhallitus päättää jättää asian pöydälle valtuuston neuvottelutoimikunnan lausuntoa varten.

Keskustelun pöydällepanosta päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko puheenjohtajan ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska pöydällepanoehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen sen.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Kaupunginhallitus päätti jättää asian pöydälle valtuuston neuvottelutoimikunnan lausuntoa varten.

Liitteet

Espoon kaupunki

Kokouskutsu

15/44

Kaupunginhallitus
Kaupunginhallitus

§ 275

11.11.2024
25.11.2024

- 1 Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026-2027
- 2 Vastaukset vuoden 2025 talousarvioon liittyviin raha-asia-
aloitteisiin
- 3 Neuvottelutulos muutosesitykset 2025-2027
- 4 Pöytäkirjamerkinnot
- 5 Neuvottelumuutoksilla päivitetty tuloslaskelma

Oheismateriaali

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Kokouskutsu

16/44

Kaupunginhallituksen konsernijaosto
Kaupunginhallitus

§ 58

18.11.2024
25.11.2024

Asianumero 4784/02.05.06/2022

Kaupunginhallitus 25.11.2024

5 Espoo Catering Oy:n osakkeen takaisinosto Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelta

Valmistelijat / lisätiedot:
Nieppola Tommi

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallitus

1
päättää ostaa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelta yhden (1) Espoo Catering Oy:n osakkeen kauppahintaan 3 387 euroa liitteenä olevan kauppakirjan mukaisilla ehdoilla. Osakekaupan toteutumisen edellytyksenä on, että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue osaltaan päättää vastaavasti osakkeen myynnistä

2
valtuuttaa kaupunginjohtajan tai hänen määräämänsä allekirjoittamaan kauppakirjan ja tekemään siihen tarvittaessa vähäisiä tai teknisiä muutoksia sekä allekirjoittamaan mahdolliset muut osakekauppaan liittyvät asiakirjat sekä

3
ilmoittaa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle, että Espoon kaupunki irtisanoo Espoo Catering Oy:n osakassopimuksen.

Käsittely

Päätös

Selostus

Espoo Catering Oy:n (myöh. Yhtiö) toimiala ja tarkoitus

Kaupunginhallituksen konsernijaosto
Kaupunginhallitus

§ 58

18.11.2024
25.11.2024

Yhtiön toimiala on ruokapalvelu- ja ravintolatoiminta. Yhtiön tarkoituksena on toimia omistajiensa sidosyksikkönä julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetussa laissa (1397/2016) tarkoitetuin tavoin. Yhtiö toimii liiketaloudellisin periaattein, jolloin sen toiminnassa noudatetaan ensisijaisesti kustannusvastaavuutta palvelujen hinnoittelussa.

Osakekauppa

Espoon kaupunginhallitus päätti 31.10.2022 (§ 309) myydä yhden Espoo Catering Oy:n osakkeen Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle. Espoon kaupungin omistukseen jäivät kaikki muut Yhtiön osakkeet (999 kpl). Kaupunginhallitus totesi Yhtiön omistajan tahtotilana sen, että Espoo Cateringin laajentuminen hyvinvointialueelle on väliaikaista hyvinvointialueen käynnistymisen ja toimintavarmuuden turvaamiseksi.

Yhtiöltä saadun tiedon mukaan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue ei enää 1.9.2024 lukien osta ateriapalveluita Yhtiöltä.

Yhtiön osakassopimuksen mukaan: ”Jos Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue ei enää hanki ateriapalveluita sidosyksikköhankintoina Espoo Catering Oy:ltä vuoden 2023 jälkeen, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen on luovutettava 31.12.2023 mennessä maksamallaan alkuperäisellä kauppahinnalla (3 387 euroa) omistamansa Espoo Catering Oy:n osake takaisin Espoon kaupungin omistukseen.” Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen on siis osakassopimuksen määräyksen mukaisesti luovutettava omistamansa Yhtiön osake takaisin Espoon kaupungille.

Nyt toteutettavan osakekaupan jälkeen Espoon kaupunki omistaa jälleen kaikki Espoo Catering Oy:n osakkeet.

Yhtiön yhtiöjärjestyksen 12 §:n mukaan ostajan on saatava Yhtiön hallituksen suostumus osakkeiden hankkimiseen luovutustoimin. Suostumus voidaan antaa ainoastaan luovutuksensaajalle, joka on hankintalain tarkoittama hankintayksikkö. Yhtiön hallituksen suostumus osakkeen hankkimiseen on saatu 27.9.2024.

Osakassopimuksen irtisanominen

Osakassopimuksen mukaan Espoon kaupungilla ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on oikeus irtisanoa osakassopimus päättymään ilmoittamalla siitä toiselle osapuolelle kirjallisesti vähintään kahta kuukautta aikaisemmin. Koska Länsi-Uudenmaan omistuksessa oleva Espoo Catering Oy:n osake on siirtymässä takaisin Espoon kaupungille ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue ei enää osta ateriapalveluita Yhtiöltä, ei ole enää perusteita pitää osakassopimusta voimassa.

Kaupunginhallituksen konsernijaosto
Kaupunginhallitus

§ 58

18.11.2024
25.11.2024

Yhtiön hallitus

Yhtiön yhtiöjärjestyksen 4 §:n mukaan hallitukseen kuuluu vähintään viisi (5) ja enintään kahdeksan (8) varsinaista jäsentä. Yhtiökokous nimittää puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy vaalia ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Osakassopimuksen mukaan Espoon kaupungilla on oikeus nimetä seitsemän (7) hallituksen jäsentä ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on oikeus nimetä yksi (1) hallituksen jäsen. Espoon kaupunki nimeää hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella on oikeus yhteen hallitusjäseneseen osakassopimuksen voimassaolon aikana.

Espoon kaupunki voi tehdä osakkeenomistajan yksimielisen päätöksen Yhtiön hallituksen nimittämisestä ilman Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen jäsentä, kun kaikki Yhtiön osakkeet ovat Espoon kaupungin omistuksessa ja osakassopimus on lakannut olemasta voimassa.

Aikaisemmat käsittelyvaiheet

Konsernijaosto hyväksyi tämän saman asian yksimielisesti 21.10.2024 § 51. Esittelijä poisti asian kaupunginhallituksen asialistalta 28.10.2024 (§ 262), koska siinä vaiheessa havaittiin, että konsernijaoston päätöksentekoon oli osallistunut esteellinen henkilö. Asia on käsiteltävä uudelleen.

Päätöshistoria

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 18.11.2024 § 58

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallituksen konsernijaosto esittää, että kaupunginhallitus

1

päätää ostaa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelta yhden (1) Espoo Catering Oy:n osakkeen kauppahintaan 3 387 euroa liitteenä olevan kauppakirjan mukaisilla ehdoilla. Osakekaupan toteutumisen edellytyksenä on, että Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue osaltaan päättää vastaavasti osakkeen myynnistä

2

valtuuttaa kaupunginjohtajan tai hänen määräämänsä allekirjoittamaan kauppakirjan ja tekemään siihen tarvittaessa vähäisiä tai teknisiä

Espoon kaupunki

Kokouskutsu

19/44

Kaupunginhallituksen konsernijaosto
Kaupunginhallitus

§ 58

18.11.2024
25.11.2024

muutoksia sekä allekirjoittamaan mahdolliset muut osakekauppaan liittyvät asiakirjat sekä

3

ilmoittaa Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelle, että Espoon kaupunki irtisanoo Espoo Catering Oy:n osakassopimuksen.

Käsittely

Jyrkkä poistui esteellisenä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (Hallintolaki 28 § 1 mom. 5 kohta).

Puheenjohtaja Guzenina poistui esteellisenä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (Hallintolaki 28 § 1 mom. 5 kohta).

Puheenjohtajana asian käsittelyn ja päätöksenteon ajan toimi varapuheenjohtaja Seppälä.

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

6 Liite 1 Kauppakirja Espoo Catering Oy:n osakkeesta 11.10.2024

Oheismateriaali

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Kokouskutsu

20/44

Kaupunginhallituksen konsernijaosto
Kaupunginhallitus

§ 59

18.11.2024
25.11.2024

Asianumero 3491/02.07.01/2024

Kaupunginhallitus 25.11.2024

6

Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n osakkeen takaisinosto Espoo Catering Oy:ltä

Valmistelijat / lisätiedot:
Nieppola Tommi

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallitus

1
päättää ostaa Espoo Catering Oy:ltä yhden (1) Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n osakkeen kauppahintaan 510 euroa liitteenä olevan kauppakirjan mukaisilla ehdoilla. Osakekaupan toteutumisen edellytyksenä on, että Espoo Catering Oy osaltaan päättää vastaavasti osakkeen myynnistä sekä

2
valtuuttaa kaupunginjohtajan tai hänen määräämänsä allekirjoittamaan kauppakirjan ja tekemään siihen tarvittaessa vähäisiä tai teknisiä muutoksia sekä allekirjoittamaan mahdolliset muut osakekauppaan liittyvät asiakirjat.

Käsittely

Päätös

Selostus

Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n (myöh. Yhtiö) toimiala

Yhtiön toimialana on yhtiöjärjestyksen 2 §:n (ks. liite) mukaan harjoittaa pääosaa toiminnastaan sen omistavien hankintayksiköiden, kuntien, kuntayhtymien sekä näiden tytäryhteisöjen ja -säätiöiden kanssa tuottamalla niille tilapäisen työvoiman vuokraukseen ja

Kaupunginhallituksen konsernijaosto
Kaupunginhallitus

§ 59

18.11.2024
25.11.2024

henkilöstöhankintaan liittyviä palveluja, sekä omistaa toimintaansa liittyviä osakkeita ja kiinteistöjä. Yhtiö toimii julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007) tarkoittamassa mielessä omistajiensa sidosyksikkönä. Yhtiön tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa eikä se myöskään jaa osinkoa. Mahdollinen voitto käytetään yhtiön kehittämiseen.

Yhtiö toimii ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävästi. Yhtiö toimii ympäristöasioissa vastuullisesti ja kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti. Yhtiö pyrkii toiminnassaan tehokkaaseen ja ympäristöä säästävään energiankäyttöön.

Osakekaupan tausta ja toteutus

Espoon kaupunki myi 2.12.2015 Espoo Catering Oy:lle yhden (1) Yhtiön osakkeen 385 eurolla. Espoo Catering Oy halusi ostaa Yhtiön osakkeen voidakseen hankkia Yhtiöltä työvoiman vuokraukseen liittyviä palveluja. Espoo Catering Oy:llä ei ole enää tarvetta omistaa Yhtiön osaketta.

Nyt toteutettavalla osakekaupalla Espoon kaupunki ostaa takaisin Yhtiön osakkeen Espoo Catering Oy:ltä kauppahintaan 510 euroa. Kauppahinta perustuu vuonna 2022 ulkopuolisen konsultin tekemään Yhtiön arvonmääritykseen. Kauppakirja on liitteenä.

Päätöshistoria

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 18.11.2024 § 59

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallituksen konsernijaosto esittää, että kaupunginhallitus

1

päättää ostaa Espoo Catering Oy:ltä yhden (1) Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n osakkeen kauppahintaan 510 euroa liitteenä olevan kauppakirjan mukaisilla ehdoilla. Osakekaupan toteutumisen edellytyksenä on, että Espoo Catering Oy osaltaan päättää vastaavasti osakkeen myynnistä sekä

2

valtuuttaa kaupunginjohtajan tai hänen määräämänsä allekirjoittamaan kauppakirjan ja tekemään siihen tarvittaessa vähäisiä tai teknisiä muutoksia sekä allekirjoittamaan mahdolliset muut osakekauppaan liittyvät asiakirjat.

Käsittely

Jyrkkä poistui esteellisenä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (Hallintolaki 28 § 1 mom. 5 kohta).

Espoon kaupunki

Kokouskutsu

22/44

Kaupunginhallituksen konsernijaosto
Kaupunginhallitus

§ 59

18.11.2024
25.11.2024

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

- 7 Seure Henkilöstöpalvelut Oy Yhtiöjärjestys
- 8 Kauppakirja Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n osakkeesta

Oheismateriaali

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Kokouskutsu

23/44

Kaupunginhallitus
Kaupunginhallitus

§ 277

11.11.2024
25.11.2024

Asianumero 3145/00.01.01/2024

Kaupunginhallitus 25.11.2024

7

Hallintosäännön tarkistaminen rakentamislainsäädännön muutosten ym. johdosta (Kv-asia) (Pöydälle 11.11.2024)

Valmistelijat / lisätiedot:
Lövgren Reetta
Tiihonen Erja
Kaukonen Katariina
Kare Aleks
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto

1
tarkistaa hallintosäätöä liitteen mukaisesti

2
päättää, että hallintosäännön tarkistukset tulevat voimaan 1.1.2025,

3
päättää, että ennen 1.1.2025 vireille tulleet maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset asiat käsitellään ennen 1.1.2025 voimassa olleiden hallintosääntömääräysten mukaisesti.

Käsittely

Päätös

Selostus

Rakentamislainsäädännön edellyttämät muutokset hallintosääntöön

Hallintosääntöön esitetään tehtävän muutoksia 1.1.2025 voimaan tulevan rakentamislain (751/2023) vuoksi. Samaan aikaan voimaan tulevalla lailla maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta (752/2023) osa maankäyttö- ja

rakennuslain (132/1999) pykälistä on kumottu ja vastaavista asioista on säädetty rakentamislaisissa. Myös maankäyttö- ja rakennuslain nimike on muutettu alueidenkäyttölaiksi. Uuteen rakentamislakiin on esitetty lisäkorjauksia, jotka ovat eduskunnan käsiteltävänä syksyn aikana, ja myös näiden korjausten on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2025. [Hallituksen esitys 101/2024 vp.](#)

Rakentamislain (751/2023) 43 §:n mukainen rakentamislupa koostuu alueidenkäytöllisten edellytysten (sijoittamisen edellytykset) tarkastelusta ja olennaisten teknisten vaatimusten (toteuttamisen edellytykset) tarkastelusta. Rakentamisluvan myöntää kunnan rakennusvalvontaviranomainen. Luvan hakijan niin pyytäessä kunta voi ratkaista sijoittamisen edellytysten olemassaolon erillisellä päätöksellä (sijoittamislupa).

Hallintosäännön I osan 4. luvun 21 § esitetään päivitettäväksi niin, että rakennusvalvontaviranomaisena toimiva ympäristö- ja rakennuslautakunta päättäisi erillisestä sijoittamisluvasta suunnittelutarvealueita lukuun ottamatta.

Hallintosäännön III osan 5. luvun 5 § ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisätään kaupunkisuunnittelujohtajan toimivalta päättää erillisestä sijoittamisluvasta niissä tilanteissa, joissa toimivaltaa ei ole annettu hallintosäännössä muulle taholle. Rakentamislain perusteluissa on todettu, että erilliskäsittely on luvan hakijalle edullista erityisesti silloin, jos on epäselvää, voisiko rakentamishanke sijoittua aiottuun rakennuspaikkaan. Suunnittelutarvealueella vallitsee lähtökohtaisesti tällainen tilanne, jolloin erilliskäsittely on suositeltavaa. Erilliskäsittely vastaa pääpiirteissään nykyistä suunnittelutarveratkaisua.

Rakentamislain (751/2023) 56 §:n mukaan kunta myöntää luvan rakennuksen purkamiseen. Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 130 §:n mukaan purkamisluvan ratkaisee rakennusvalvontaviranomainen. Toimivalta ehdotetaan säilytettäväksi rakennusvalvontaviranomaisella.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kunnan rakennusvalvontaviranomainen on voinut myöntää vähäisen rakennuslupaan liittyvän poikkeuksen suoraan lain nojalla. Rakentamislain 59 §:n mukaan kunta voi myöntää luvan vähäiseen poikkeamiseen rakentamisluvan yhteydessä. Hallintosäännön I osan 4. luvun 21 §:ään ehdotetaan lisättäväksi määräys rakennusvalvontaviranomaisen eli ympäristö- ja rakennuslautakunnan poikkeamistoimivallasta, koska toimivalta on laissa annettu kunnalle eikä rakennusvalvontaviranomaiselle.

Hallintosäännön III osan 5. luvusta 5 §:stä esitetään poistettavaksi selvyiden vuoksi pääosa rakennusvalvonnan viranhaltijoiden toimivaltuuksista. Tarkoitus on, että ympäristö- ja rakennuslautakunta siirtää itse kaiken suoraan laissa rakennusvalvontaviranomaiselle säädetyn

toimivallan tarpeellisilta osin viranhaltijoille. Lisäksi ympäristö- ja rakennuslautakunta siirtää tarvittavilta osin viranhaltijalle myös ne laissa kunnalle säädetyt toimivaltuudet, jotka hallintosäännössä määrätään ympäristö- ja rakennuslautakunnalle. Hallintosäännössä kuitenkin edelleen huomioidaan jaettu toimivalta maisematyöluopien (rakentamislain 54 §) käsittelyn osalta ympäristö- ja rakennuslautakunnan, rakennusvalvonnan viranhaltijoiden, kaupunkisuunnittelulautakunnan ja kaupunkisuunnittelujohtajan kesken. Lisäksi ympäristö- ja rakennuslautakunnalle esitetään siirrettäväksi rakennusvalvonnan viranhaltijoiden toimivaltuuksien kohdalta toimivalta päättää poikkeamisista alueidenkäyttölain 81 §:n 2 momentissa tarkoitetuista rakennuskielloista.

Hallintosäännön III osan 5. luvun 5 §:n rakennusvalvonnan palvelualueen viranhaltijoita koskevasta kohdasta esitetään poistettavaksi maininta toimenpideluvasta, koska rakentamislakiin ei enää sisälly toimenpidelupaa.

Hallintosäännön III osan 5. luvun 5 §:n kohtaan on nostettu ympäristö- ja rakennusvalvontakeskuksen toimintaohjeesta maininta, jotka toimivat rakentamislain 103 §:ssä tarkoitettuina rakennustarkastajina, ja lisätty ympäristö- ja rakennusvalvontakeskuksen johtajalle toimivalta päättää muista rakennustarkastajan tehtäviä hoitavista viranhaltijoista. Ympäristö- ja rakennusvalvontakeskuksen johtajan toimivalta määrätä muista rakennustarkastajan tehtäviä hoitavista viranhaltijoista liittyy erityisesti siihen tarpeeseen, että muutkin kuin rakennustarkastajiksi määrätyt viranhaltijat voivat antaa rakentamislain 117 §:ssä tarkoitetun suostumuksen poiketa suunnitelmasta rakennustyön aikana. Pykälän mukaan tämä toimivalta kuuluu rakennustarkastajalle tai muulle kunnan määräämälle rakennustarkastajan tehtäviä hoitavalle viranhaltijalle.

Rakentamislain edellyttämien tarkistusten kanssa samalla tehdään myös tekninen korjaus. Infrapäällikön sekä liikenteenhallintapäällikön päätösvallassa (III osa 5 luku 5 §) viitataan vanhaan tieliikennelain pykälään 51 §, oikea on 71§.

Hallintosäännön I osan 11 § 1 mom 3-kohta ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että kaupunginjohtajan velvollisuudesta seurata eräiden viranhaltijoiden päätösten laillisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä ryhtyä niiden johdosta mahdollisesti tarvittaviin, kuntalain 92 §:n tarkoittamiin toimenpiteisiin poistetaan maininta pelastusjohtajasta. Pelastustoimi on siirtynyt 1.1.2023 lukien hyvinvointialueiden vastuulle.

Hallintosääntötarkistusten voimaantulo

Päätösehdotuksessa esitetään, että hallintosäännön tarkistukset tulisivat voimaan 1.1.2025. Uusi rakentamislaki ja siihen liittyvät rakentamislainsäädännön muutokset tulevat voimaan 1.1.2025. Edellä mainittujen lakien täytäntöönpano edellyttää, että hallintosääntötarkistukset tulevat voimaan 1.1.2025 alkaen.

Lisäksi päätösehdotuksessa esitetään, että ennen 1.1.2025 vireille tulleiden maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten asioiden käsittelyyn sovellettaisiin ennen 1.1.2025 voimassaolleita hallintosäännön määräyksiä. Rakentamislain voimaan tullessa vireillä oleva asia käsitellään loppuun soveltaen rakentamislain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä eli maankäyttö- ja rakennuslakia. Voimassa olevassa hallintosäännössä toimivaltuudet on huomioitu maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti, joten voimassa olevaa hallintosääntöä on tarpeen soveltaa vielä maankäyttö- ja rakennuslain mukaan loppuun käsiteltävien asioiden kohdalla.

Pöydällä olon aikana tehdyt tarkistukset

Kaupunginhallituksessa 11.11.2024 käsiteltävänä ollutta ehdotusta on muutettu siten, että rinnakkaisteksteissä ja perusteluissa on huomioitu vain eduskunnan jo hyväksymä rakentamislaki ilman siihen ehdotettuja korjauksia.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 11.11.2024 § 277

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto

1
tarkistaa hallintosääntöä liitteen mukaisesti

2
päättää, että hallintosäännön tarkistukset tulevat voimaan 1.1.2025,

3
päättää, että ennen 1.1.2025 vireille tulleet maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset asiat käsitellään ennen 1.1.2025 voimassa olleiden hallintosääntömääräysten mukaisesti.

Käsittely

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Aaltonen Partasen kannattamana teki seuraavan lisäehdotuksen:
Lisätään kaupunkisuunnittelulautakunnan tehtäviin 18 § uusi kohta:
"Päättää alueidenkäyttölain 57 § 3 momentin mukaiset, vaikutukseltaan merkittävät poikkeuslupa-asiat."

Espoon kaupunki

Kokouskutsu

27/44

Kaupunginhallitus
Kaupunginhallitus

§ 277

11.11.2024
25.11.2024

Tiina Elo teki seuraavan muutosehdotuksen: muutetaan päätöskohta 1 muotoon: tarkistaa hallintosääntöä liitteen mukaisesti niiltä osin, kun kyse on eduskunnan hyväksymästä lainsäädännöstä

Kajava Lahtisen ym. kannattamana ehdotti, että asia jätetään pöydälle. Keskustelun pöydällepanosta päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko asia jättää yksimielisesti pöydälle. Koska pöydällepanoehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen sen yksimielisesti.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Kaupunginhallitus päätti jättää asian pöydälle.

Liitteet

- 9 Rakentamislainsäädännön ym. edellyttämät hallintosääntömuutokset I osa ja III osa

Oheismateriaali

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Kokouskutsu

28/44

Tekninen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 85

23.10.2024
25.11.2024

Asianumero 3687/00.01.02/2023

Kaupunginhallitus 25.11.2024

8 Ulkomainontaa Espoon yleisillä alueilla koskevien 22.11.2023 hyväksytyjen periaatteiden täsmentäminen pylvästaulujen osalta

Valmistelijat / lisätiedot:
Pelkonen Juha

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus täsmentää teknisen lautakunnan 22.11.2023 § 107 hyväksymää päätöstä ulkomainonnan periaatteista Espoon yleisillä alueilla siten, että perinteisten ei-digitaalisten pylväsmainosten sopimuskautta jatketaan kesäkuun 2025 loppuun asti, jonka jälkeen niistä luovutaan.

Käsittely

Päätös

Selostus

Tekninen lautakunta hyväksyi 22.11.2023 § 107 ulkomainonnan periaatteet Espoon yleisillä alueilla. Lisäksi lautakunta päätti, että lautakunnalle esitellään ensimmäisen kilpailutuksen suunnitelma.

Tekninen lautakunta täsmensi 23.10.2024 § 85 aiemmin hyväksymäänsä päätöstään ulkomainonnan periaatteista Espoon yleisillä alueilla siten, että perinteisten ei-digitaalisten pylväsmainosten sopimuskautta jatketaan kesäkuun 2025 loppuun asti, jonka jälkeen niistä luovutaan.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja on käyttänyt 5.11.2024 kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan ja siirtänyt teknisen lautakunnan päätöksen 23.10.2024 § 85 kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Ulkomainonnan periaatteet Espoon yleisillä alueilla

Periaatteet on tarkoitus ottaa käyttöön kaupunkitekniikan keskuksen hallinnoimissa sopimuksissa asteittain. Jatkossa kaikki laitteet ovat digitaalisia ja niiden määrää kasvatetaan jossain määrin nykyisestä.

Uusien periaatteiden mukaista kilpailutusta ollaan lähiaikoina käynnistämässä. Tällä hetkellä kaupungilla on sopimus ei-digitaalisten pylvästaulujen osalta Atlas-Media Oy:n kanssa. Sopimusta on jatkettu kesäkuun 2025 loppuun asti mm. kevään vaalien vuoksi. Sopimus koskee noin 350–400 pylvästaulua.

Tarkoitus on lopettaa perinteisten pylvästaulujen sopimusjärjestely 1.7.2025 lukien. Tämä tukee uusien periaatteiden mukaisten digitaalisten mainoslaitteiden kilpailutusta. Kaupungin pylvästauluista saama korvaus on vähäinen ja on arvioitu, että niistä luopuminen parantaa selvästi uudesta kilpailutuksesta saatavia tuottoja.

Päätöshistoria

Tekninen lautakunta 23.10.2024 § 85

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkitekniikan johtaja Tanska Harri

Tekninen lautakunta täsmentää 22.11.2023 § 107 hyväksymää päätöstään ulkomainonnan periaatteista Espoon yleisillä alueilla siten, että perinteisten ei-digitaalisten pylväsmainosten sopimuskautta jatketaan kesäkuun 2025 loppuun asti, jonka jälkeen niistä luovutaan.

Käsittely

Keskustelun kuluessa Simo Grönroos ehdotti Heikki Sepän kannattamana, että lautakunta päättäisi seuraavasti:

”Tekninen lautakunta täsmentää 22.11.2023 § 107 hyväksymää päätöstään ulkomainonnan periaatteista Espoon yleisillä alueilla siten, että perinteisten ei-digitaalisten pylväsmainospaikkojen vuokraamista jatketaan.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että lautakunnan tulee äänestää asiasta. Puheenjohtaja ehdotti, että äänestys suoritetaan nimenhuutoäänestyksenä siten, että esittelijän ehdotusta kannattavat äänestävät ”jaa” ja Grönroosin ehdotusta kannattavat äänestävät ”ei”. Puheenjohtajan ehdotus äänestysmenettelyksi hyväksyttiin yksimielisesti.

Äänestyksessä esittelijän ehdotusta (jaa) kannattivat Heidi Hanhela, Hannu Heikkinen, Pauliina Ilkko-Ervasti, Tiina Thure-Toivanen, Topi

Espoon kaupunki

Kokouskutsu

30/44

Tekninen lautakunta
Kaupunginhallitus

§ 85

23.10.2024
25.11.2024

Haarlas, Aulikki Pentikäinen, Riikka Ahonvala, Janne Hirvasvuopio, Camilla Lindy ja Emmi Ahonen, yhteensä 10 ääntä. Simo Grönroos kannatti vastaehdotusta (ei) ja Heikki Seppä sekä Fred Granberg äänestivät tyhjää. Puheenjohtaja totesi lautakunnan hyväksyneen esittelijän ehdotuksen.

Päätös

Tekninen lautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Kaupunginhallitus 25.11.2024

9

Valtuustokysymys yli 55-vuotiaiden ikäyrjinnän torjumisesta ja työurien pidentämisestä (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Sipilä Hilla-Maaria

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Sari Savelan ja 26 muun valtuutetun 21.10.2024 jättämään valtuustokysymykseen yli 55-vuotiaiden ikäyrjinnän torjumisesta ja työurien pidentämisestä sekä toteaa kysymyksen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Valtuustokysymys

Valtuutettu Sari Savela ja 26 muuta valtuutettua ovat jättäneet 21.10.2024 valtuustokysymyksen yli 55-vuotiaiden ikäyrjinnän torjumista ja työurien pidentämisestä. Valtuustokysymyksessä kysytään, miten Te-palveluiden siirtymisen myötä Espoossa aiotaan huolehtia yli 55- vuotiaiden espoolaisten työllistymisedellytysten parantamisesta ja ikäyrjinnän torjumisesta. Lisäksi kysytään, miten mahdollistetaan tämän kokemus- ja osaamisresurssin tehokas hyödyntäminen Espoossa sekä miten Espoon kaupungin työntekijöiden työurien pidentämisestä pyritään edistämään.

Vastaus valtuustokysymykseen

Tällä hetkellä espoolaisista työttömistä työnhakijoista noin 3 500 on yli 55-vuotiasta. Tausta-ammateissa korostuvat erityisasiantuntijat tai asiantuntijat ja palvelu- ja myyntityöntekijät sekä ilman tutkintoa olevat.

Espoo on palvellut tätä kohderyhmää jo kuntakokeilun alusta ja tunnistanut ryhmän erilaiset tarpeet. Osa yli 55-vuotiaista työllistyy täysin itsenäisesti ja osa työllistyy kevyen tuen avulla erityisesti cv:tä ja työnhakutaitoja kehittämällä tai rekrytointitapahtumien kautta, joita onkin järjestetty 55+ osajille ja työnantajille, jotka ovat kiinnostuneet erityisesti palkkamaan pidempää kokemusta omaavia henkilöitä. Osalla osaaminen ei enää vastaa työmarkkinoiden tarpeisiin, jolloin heidät ohjataan työvoimakoulutukseen tai ammatillisen tutkinnon tai tutkinnon osan koulutukseen. Myös työnantajien tarpeista lähtevät F.E.C. ja RekryKoulutukset, joiden tavoitteena on suora työllistyminen, ovat tämän ryhmän palveluvalikoimassa. Yli 55 -vuotiaiden työllistymistä edistetään mm. kohdennettujen rekrytointitapahtumien avulla, joissa luodaan mahdollisuuksia työnantajien ja työnhakijoiden kohtaamiseen. Palkkatuki ja Espoo-lisä ovat työllistämisen kannustimena yksityiselle sektorille myös jatkossa.

Heille, joilla työkyvyn tai digi- ja kielitaidon haasteet muodostavat esteen työllistymiselle, räätälöidään monialaisen tuen palveluita ja digi- ja kielitukea. Ryhmään kuuluu myös niitä, joiden työttömyys on kestänyt vuosia ja jotka ovat tosiasiaa työmarkkinoiden ulkopuolella - tälle ryhmälle haetaan pysyvämpiä ja inhimillisesti kestävämpiä ratkaisuja.

Tiiviillä työnantajayhteistyöllä Espoo vaikuttaa myös työmarkkinoiden asenneongelmaan – yli 55-vuotiaiden työmotivaatiosta ja -kyvystä on liikkeellä virheellistä tietoa, joka vaikeuttaa työllistymistä. Yli 55-vuotiailla on lakisääteinen oikeus laajennettuun muutosturvaan, vastuu tämän palvelun tuottamisesta siirtyy kuntaan 2025.

Espoon kaupungin henkilöstön keskimääräinen eläkkeelle jäämisikä on 64,4 vuotta. Vanhuuseläkkeelle jäi vuonna 2023 160 henkilöä, mikä oli 78,8 % kaikista eläkkeelle jääneistä. Espoon kaupungin työkyvyttömyyseläkemaksut ovat pienemmät verrattuna kuntien keskimääräisiin maksuihin eli meillä tk-eläkkeille jääneitä on vähemmän kuin keskimäärin. Kevan tiedon mukaan työkyvyttömyyseläkkeiden hakumäärä on Espoossa laskenut, osatyökyvyttömyysratkaisujen määrä hieman kasvanut.

Henkilöstön keski-ikä vaihtelee toimialojen välillä. Iäkkäintä henkilöstö on kaupunkiympäristön toimialalla, jossa keski-ikä on ollut hieman yli 49 vuotta. Koko kaupungin henkilöstön keski-ikä on 45,6 vuotta. Henkilöstöstä 55 vuotta tai vanhempia oli 24,4 % koko henkilöstöstä (2678 henkilöä). Henkilöstöstä 65 vuotta tai vanhempia oli 1,2 % (132 henkilöä).

Kaupungilla ei ole ollut erikseen työkykyjohtamisessa ikäryhmittäistä työkykyjohtamista, vaan olemme toteuttaneet Suuntaamon mukaista

toimintaa ja työkyvyn osalta noudatetaan ns. liikennevalomallia. Suuntaamo on kokonaisuus, jossa on työkalut hyvään suoriutumiseen, osaamisen ja työkyvyn hallintaan ja johtamiseen liittyen. Suorituksen hallinta on tärkeä osa espoolaista johtamista ja päivittäistä esihenkilötyötä kaikilla johtamisen tasoilla. Suuntaamon avulla luomme edellytykset Espoo-tarinan tavoitteiden saavuttamiselle sekä jatkuvalle oppimiselle. Sujuva arki, osaamisen kehittäminen ja säännölliset tilannekeskustelut henkilöstön kanssa mahdollistavat varhaisen puuttumisen työkykyyn liittyviin asioihin. Kaupungilla on käytössä työkyvyn tueksi ja työkyvyttömyyden ennaltaehkäisemiseksi prosessit kuten esim. varhainen puuttuminen ja keskustelut sekä mukautettu työ sairauspoissaolon sijaan. Kaupungilla on myös erilaisia palveluja jokaiselle työntekijälle työhyvinvoinnin ja työkyvyn ylläpitämiseen kuten kulttuuripassi, liikuntaryhmät (läsnä- ja etäjummat), ilmaiset uimahallikäynnit, erilaisia harrastekerhoja yms.

Työterveyspalveluiden tarjoamat kohdennetut palvelut ja matalankynnykset palvelut (lakisääteiset tarkastukset, työpaikkaselvitykset, ikäryhmätarkastukset, työhön paluun tuki osasairauspäiväraha) tukevat henkilön työkykyä työuran eri vaiheissa. Lisäksi käytettävissä on työkyvyn arvioimisen tuki, lääkinnällinen kuntoutus (Kela), ammatillisen kuntoutuksen keinot (Kela, eläke- ja tapaturmavakuuttaja), työkokeilu, opinnot, oppisopimus, työhönvalmennus ja osatyökyvyttömyyseläkeratkaisut. Lisäksi työterveyspalvelut tarjoavat tehostetun terveystarkastuksen, joka mahdollistaa tilanneselvityksen, jos lyhyitä poissaoloja on kertynyt useampi ja esim. erilaista syistä.

Kevan uusi Työkyvyttömyyseläkeriskiennuste-työkalu, joka lanseerataan marraskuussa, tarjoaa entistä paremmat mahdollisuudet kohdentaa palveluja ikä- tai ammattiryhmittäin. Vuoden 2025 aikana kohdennetaan suunnattuja terveystarkastuksia työkalun analytiikan perusteella työkykyriskissä oleville kohderyhmille.

Työfiilis- ja Kunta10 -kyselyiden avulla seuraamme henkilöstön tilaa. Kunta10 2024 tuloksen mukaan (vastausprosentti 66) 24,6 % (25,4 % K10 2022) koki terveytensä alentuneeksi ja 28,5 % (30,9 % K10 2022) koki työkykynsä alentuneeksi. Koettu työkyky koostuu sekä koetusta terveydentilasta, toimintakyvystä, osaamisesta, motivaatiosta että näiden suhteesta omaan työhön. Työkyky on siis kykyä selviytyä omasta työstään omien voimavarojensa ja työn vaatimusten suhteen. Tutkimuksissa työkykyarviota 7 tai vähemmän pidetään yleisesti katkaisukohtana alentuneelle/alioptimaaliselle työkyvyille. Näin mitatun alentuneeksi koetun työkyvyn on havaittu olevan voimakkaasti yhteydessä huonoihin elintapoihin, heikkoon terveyteen ja tulevaan työkyvyttömyysriskiin. Kunta 10-tutkimuksen mukaan 55–59 vuotiaista 74,6 % ja 60 ja yli vuotiaista 87,5 % K10 vastaajista uskoo jatkavansa eläkeikänsä saakka ja vastaavasti eläkettä on harkinnut 50–55 vuotiaista 18,6 % ja 60 ja yli vuotiaiden osalta 56,2 %.

Espoon kaupunki

Kokouskutsu

34/44

Kaupunginhallitus

25.11.2024

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustokysymys Ikä syrjinnän torjuminen yli 55-vuotiaiden kohdalla työllistymisedellytysten parantaminen Sari Savela ja 26 kvalt.

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Kokouskutsu

35/44

Kaupunginhallitus
Kaupunginhallitus

§ 284

11.11.2024
25.11.2024

Asianumero 3138/12.03.05/2024

Kaupunginhallitus 25.11.2024

10

Valtuustokysymys Lippajärven ulkoilureitin toteutuksesta (Kv-asia) (Pöydälle 11.11.2024)

Valmistelijat / lisätiedot:
Ihalainen Leena

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Meri Löyttyniemen ja Tiina Elon ym. 17.9.2024 tekemään valtuustokysymykseen Lippajärven ulkoilureitin toteutuksesta ja toteaa kysymyksen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Valtuustokysymys

Meri Löyttyniemi ja Tiina Elo sekä 21 muuta valtuutettua ovat tehneet 17.9.2024 valtuustokysymyksen Lippajärven ulkoilureitin toteutuksesta. Kysymyksessä todetaan seuraavaa:

”Kaupunkitekniikan keskus laatii parhaillaan puistosuunnitelmaa Lippajärven pohjoisosan ulkoilureitistön kehittämiseksi ja se on herättänyt paljon keskustelua ja huolta. Alueen virkistyskäytön ja saavutettavuuden lisääminen on suotavaa, mutta toteutusta on syytä harkita huolella.

Espoo-tarinan mukaan Espoon kaupunkikehitys on luonnon monimuotoisuudesta huolehtivaa, sitä elvyttävää ja lisäävää.

1. Miten kaupunkitekniikan keskus aikoo varmistaa Lippajärven suojelualueen ja sen ulkopuolisten rantametsien luontoarvojen säilymisen ja vahvistumisen?
2. Miten kaupunkitekniikan keskus aikoo varmistaa, ettei uusi ulkoilureitti ja sen rakentaminen heikennä tai tuhoa uhanalaisten lajien kuten saukon, liito-oravan ja lepakoiden elinolosuhteita ja ettei lisääntyvä käyttö karkota arimpia lintulajeja?
3. Onko kaupunkitekniikan keskus selvittänyt vaihtoehtoa, että herkässä maastossa paikoin massiivista pengertämistä edellyttävä reitti korvattaisiin kapeammalla luontopolkumaisella, valaisemattomalla reitillä viitoitusta ja saavutettavuutta parantaen? Espoon ympäristöyhdistys yhdessä paikallisten asukkaiden kanssa on tehnyt varteenotettavan ehdotuksen suunnitelman parantamiseksi: sll.fi/espoo/2024/09/02/kapea-luontopolku-lippajarvelleparempi-kuin-massiivinen-ulkoilutie/ Pdf-liitteessä Tiina Elon ja Meri Löyttyniemen tekemän kysymyksen näkökulmia perusteellisemmin.”

Vastaus valtuustokysymykseen

Puistosuunnitelman laadinta Lippajärven pohjoisosan ulkoilureitistön kehittämiseksi on parhaillaan käynnissä. Puistosuunnitelmaprosessiin sisältyy luontoarvojen ja muiden lähtötietojen selvittäminen sekä analysointi, suunnitelmavaihtoehtojen tutkiminen sekä niiden vaikutusten selvittäminen. Suunnitelmaluonnoksesta pyydetään asukkaiden ja muiden hankkeesta kiinnostuneiden kommentteja sekä myös tarpeelliset viranomaislausunnot.

Suunnitteluprosessissa tutkitaan kaikki valtuustokysymyksessä esitetyt asiat. Myös asukkaiden laatimaan ehdotukseen on tutustuttu. Puistosuunnitelmaehdotus tulee aikanaan teknisen lautakunnan hyväksyttäväksi ja aineistoon sisältyy myös selostus, jossa on kuvattu mm. tutkitut vaihtoehdot sekä suunnitelmaehdotuksen vaikutukset.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 11.11.2024 § 284

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Meri Löyttyniemen ja Tiina Elon ym. 17.9.2024 tekemään valtuustokysymykseen Lippajärven ulkoilureitin toteutuksesta ja toteaa kysymyksen loppuun käsittelyksi.

Käsittely

Espoon kaupunki

Kokouskutsu

37/44

Kaupunginhallitus
Kaupunginhallitus

§ 284

11.11.2024
25.11.2024

Katainen Elon kannattamana esitti, että asia jätetään pöydälle. Keskustelun pöydällepanosta päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko asia jättää yksimielisesti pöydälle. Koska pöydällepanoehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen sen yksimielisesti.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Kaupunginhallitus päätti jättää asian pöydälle.

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustokysymys Lippajärven ulkoilureitistön toteutuksesta

Tiedoksi

Kaupunginhallitus 25.11.2024

11

Valtuustoaloite eläinperäisten tuotteiden käytön puolittamiseksi julkisissa ruokapalveluissa vuoteen 2030 mennessä (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Ahola Minna-Leena

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettujen Tiina Elon ja Peppi Seppälän ym. jättämään valtuustoaloitteeseen koskien eläinperäisten tuotteiden käytön puolittamista julkisissa ruokapalveluissa vuoteen 2030 mennessä sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Valtuustoaloite

Valtuutetut Tiina Elo ja Peppi Seppälä sekä 13 muuta valtuutettua ovat 3.6.2024 jättäneet valtuustoaloitteen eläinperäisten tuotteiden käytön puolittamiseksi julkisissa ruokapalveluissa vuoteen 2030 mennessä niin, että eläinperäiset tuotteet korvataan mahdollisuuksien mukaan kotimaisilla kasviproteiineilla.

Valtuustoaloitteessa todetaan, että kasvipohjainen ruokavalio on parempi ilmastolle, eläimille, luonnolle ja Itämerelle. Lisäksi todetaan, että uudet pohjoismaiset ravitsemussuosituksot painottavat lihan vähentämisen ja kasvien lisäämisen tärkeyttä niin terveys- kuin ympäristösyistä. Aloitteessa tuodaan esille Helsingin yliopiston tutkimus, jonka mukaan suomalaiset päiväkotilapset syövät yli viisi kertaa enemmän punaista lihaa verrattuna planetaariseen ruokavalioon. Lisäksi tuodaan esille, että

suomalaisista miehistä neljä viidestä syö liikaa punaista lihaa suomalaisiin ravitsemussuositukseen verrattuna. Aloitteen mukaan korvaamalla eläinperäisiä tuotteita kotimaisella kasviproteiinilla edistetään kestävää kotimaista ruoantuotantoa.

Valtuustoaloitteessa todetaan, että valtuuston hyväksymässä Hiilineutraali Espoo 2030 -tiekartassa on asetettu tavoitteeksi kasvisruoan menekin kasvu ja toimenpiteeksi punaisen lihan määrän vähentäminen korvaamalla sitä kasviproteiinilla ravitsemussuositukset huomioiden. Lisäksi tuodaan esiin, että lisäys voidaan toteuttaa joko lisäämällä kasvisruokien määrää tai korvaamalla osa liharuoan sisältämästä lihasta kasviproteiinilla. Valtuustoaloitteessa esitetään, että määrällisen tavoitteen asettaminen eläinperäisten tuotteiden käytön vähentämiselle tukisi Espoon hiilineutraalius-tiekartan toimeenpanoa.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Ravitsemussuositukset ohjaavat ateriasuunnittelua

Espoon päiväkotien ja koulujen ruokalista- ja ateriasuunnittelua ohjaavat voimassa olevat suomalaiset ravitsemussuositukset sekä asiakasryhmäkohtaiset ravitsemussuositukset, jotka ovat sisällytetty ohjeeksi kaikkien ateriapalvelutuottajien sopimuksiin. Suomalaiset ravitsemussuositukset perustuvat laajaan tieteelliseen näyttöön. Ravitsemussuosituksissa on otettu huomioon suomalainen ruokakulttuuri ja tottumukset. Suositusten tavoitteena terveyden edistämisen lisäksi on ympäristön kannalta kestävät ruokavalinnat. Ravitsemussuositusten mukainen lautasmalli ohjaa valitsemaan ympäristömyönteisesti.

Ravitsemussuosituksia uudistetaan elintapojen ja kansanterveystilanteen muuttuessa sekä uuden tutkimustiedon karttuessa. Suomalaisia ravitsemussuosituksia uudistetaan parhaillaan uusien pohjoismaisten suositusten (NNR2023) pohjalta. Uudet ravitsemussuositukset julkaistaan marraskuussa 2024. Uusittujen suomalaisten ravitsemussuositusten pohjalta uudistetaan seuraavaksi asiakasryhmäkohtaiset suositukset.

Pohjoismaisissa ravitsemussuosituksissa on entistä laajemmin tieteellisiä suosituksia ruoasta, joka on edullista sekä terveydelle että ympäristölle. Ravitsemussuositusten mukainen ruokavalio sisältää runsaasti kasviksia, marjoja, hedelmiä, palkokasveja, perunaa ja täysjyväviljaa. Siihen kuuluu myös runsaasti kalaa, pähkinöitä ja siemeniä. Lisäksi ruokavalio sisältää kasviöljyjä ja kasviöljypohjaisia levitteitä ja kohtuullisesti rasvattomia tai vähärasvaisia maitovalmisteita sekä rajoitetummin lihaa.

Kohti uusittuja ravitsemussuosituksia

Espoon päiväkotien ja koulujen ruokalistoja ja reseptiikkaa on jo alettu muokkaamaan pohjoismaisten ravitsemussuositusten pohjalta. Erityisesti punaisen lihan osuutta ruokalistoilla on vähennetty jo pidemmän aikaa. Suurin ateriapalvelutuottaja Espoo Catering Oy, joka tuottaa yli 85 %

kaikista päiväkotij- ja kouluaterioista, vähensi punaisen lihan käyttöä vuoden 2023 aikana 21 % verrattuna edellisen vuoden käyttömäärään. Tällä hetkellä on menossa hybridireseptiikan kehittäminen, jossa osa lihasta korvataan kasviproteiinilla ja mahdollisuuksien mukaan käytetään kotimaisia kasviproteiinituotteita. Reseptiikan kehitys ja testaus on pitkäjänteistä ja tarkkaa työtä, sillä reseptiikan tulee toimia tuhansien annosten valmistuksessa. Kasviproteiinit käyttäytyvät eri tavoilla etenkin suurissa valmistusmäärissä, joten riittävän testaamisen avulla ruoasta saadaan laadullisesti hyvää ja maistuvaa.

Kalan käyttömääriä tulee edelleen lisätä ruokalistoilla. Espoon Itämeritoimenpideohjelmaan 2024–2028 on esitetty tavoitteeksi Itämerestä kestävästi pyydetyn kalan lisääminen ruokalistoilla. Kalan käyttöä on rajoittanut sen jatkuvasti kohonnut hinta ja erityisesti ammattikeittiöille soveltuvien kalatuotteiden puute. Ateriapalvelutuottajat tekevät kalatoimittajien kanssa tiivistä yhteistyötä löytääkseen hintalaatusuhteeltaan sopivia tuotteita ammattikeittiöiden käyttöön.

Kasvisruokia on kehitetty useamman vuoden ajan vegaanisemmiksi eli täysin kasvipohjaisista raaka-aineista valmistetuiksi. Tällä hetkellä esimerkiksi Espoo Cateringin viiden viikon ruokalistalla on 30 kasvisruokaa, joista 20 on vegaanista. Lisäksi kasvipohjaisia tuotteita on lisätty aamu- ja välipaloille sekä lisäkkeiksi. Osa liha- ja juustoleikkeistä on korvattu tai niiden rinnalla tarjotaan hummusta, kasvis-, juures- ja hedelmäpaloja sekä -soseita. Nämä toimenpiteet osaltaan auttavat Espoo Cateringin vastuullisuustavoitteen toteutumista, jossa yhtenä mittarina on kasvisruoan menekin kasvattaminen.

Ruokahävikin vähentäminen on osa Espoon hiilineutraaliustavoitteita

Ruoan ilmastovaikutuksia vähennettäessä keskeistä on ruokahävikin vähentäminen, sillä turhin ilmastokuorma on syömättä jäänyt ruoka. Tänä keväänä uutisoitiin valtakunnallisesti, että koulujen kasvisruoat eivät maistu koululaisille ja niistä jää paljon hävikkiä. Espoo Cateringin tekemässä kouluruoka 2024 -kyselyssä nousi vahvasti esille oppilaiden ja opiskelijoiden tyytymättömyys kasvisruokapäivään. Osa kasvisruoista on poistettu ruokalistoilta ja pastapohjaisia, nuorille paremmin maistuvia ruokia on tuotu tilalle. Tottuminen uusiin raaka-aineisiin, kuten kasvisproteiineihin, niiden makuihin ja rakenteisiin vie aikaa ja vaatii useita maistelukertoja. Erilaisia kasviproteiineja tulee käyttää reseptiikassa monipuolisesti, jolloin kasvisruokiin tottuminen on perusruokalistaa noudattaville helpompaa.

Ruoan nimelläkin voi olla vaikutusta ruoan valintaan ja hävikin syntyyn. Espoo Catering on muuttanut syyslukukauden alusta ruokalistaansa siten, että lounaat on nimetty ruokalistalla lounas 1 ja lounas 2, joista lounas yksi on kasvisvaihtoehto. Kasvisruoka on tasavertainen päivittäinen lounasvaihtoehto muun tarjonnan rinnalla. Kerran viikossa on tarjolla kaikille vain kasvisruokaa. Kasvisvaihtoehto sijoitetaan aina kun

mahdollista ruokalistoilla ja -linjastossa ensimmäiseksi ruoaksi. Näin se päättyy helpommin lautaselle asti.

Oppilaita on osallistettu kouluruoan kehittämiseen muun muassa järjestämällä erilaisia kasvis- ja kalaruokatapahtumia, joissa heillä on ollut mahdollisuus maistaa uusia ruokia ja antaa niistä kommenttinsa. Osassa kouluja toimii kouluruokavaikuttajat tai jokin muu yhteistyöryhmä, missä oppilailla on mahdollisuus antaa palautetta ruoasta ja kertoa omia toiveitaan. Oppilaat ovat päässeet kehittämään itse kasvisruokia kotitalousluokille järjestetyissä reseptikilpailuissa. Parhaat reseptit otetaan osaksi ruokalistoja. Kun makumaailma on mieleinen ja pääsee itse vaikuttamaan ruokalistoihin, ruokaa syödään paremmin ja hävikkiä syntyy vähemmän.

Hiilineutraali Espoo 2030 –tiekartassa tavoitteita kestävämpään ruokailuun

Valtuuston 20.5.2024 hyväksymässä Hiilineutraali Espoo 2030 -tiekartassa on jo asetettu ateriapalveluille useita tavoitteita kiertotalouden ja kestäväen elämätävän edistämiseksi. Tavoitteista etenkin ympäristöystävällisen ja ravitsemussuosituksen mukaisen ruoan suosiminen, punaisen lihan vähentäminen korvaamalla sitä kasviproteiinilla sekä kasvisruoan menekin lisääminen vähentävät eläinperäisten tuotteiden käyttöä vuosittain ja edesauttavat saavuttamaan ravitsemussuosituksen mukaisen ateriatarjonnan.

Elintarvikkeiden hintataso ja kasviproteiinien saatavuus

Kasvipohjaisten elintarvikkeiden hintataso on laskenut viime vuosina jonkin verran ja edullisempia kasviproteiineja ovat mm. linssit, pavut ja soijarouhe. Osassa tuotteissa hinta on edelleen huomattavasti korkeampi verrattuna eläinperäisiin tuotteisiin. Mikäli tämänhetkisen hintatason mukaan puolitettaisiin kaikkien eläinperäisten tuotteiden käyttö ja ne korvattaisiin monipuolisesti resptiikkaan soveltuvilla kasvipohjaisilla tuotteilla, nousisi koulujen ja päiväkotien elintarvikekustannusten osuus noin 20 % nykytasosta. Tämä tarkoittaisi yli kolme miljoonaa euroa lisää rahaa ateriakustannuksiin vuodessa.

Kasviproteiineja ja kasvisvalmisteita on saatavilla sekä koti- että ulkomaista alkuperää, mutta pelkästään kotimaiset kasviproteiinit ja -valmisteet eivät yksin riitä monipuoliseen kasvisproteiinien ja -valmisteiden valikoimaan. Luonnonvarakeskuksen ja Sitran Suomen proteiiniomavaraisuus -selvityksen (2024) mukaan Suomessa voidaan lisätä merkittävästi kasviproteiinien tuotantoa vuoteen 2040 mennessä, mutta tuotannon kasvattaminen edellyttää mittavia toimia, kuten viljelyn monimuotoistamista ja kannattavuuden parantamista.

Yhteenveto

Eläinperäisiä tuotteita on jo vähennetty ja vähentämistä tehdään jatkuvasti ruokalistaa ja reseptiikkaa muokkaamalla. Pohjoismaisten ravitsemussuositusten ja niiden pohjalta laadittavien suomalaisten suositusten taso tullaan saavuttamaan meneillään olevilla toimenpiteillä ja ilmastotiekarttaan kirjatuilla tavoitteilla.

Ravitsemussuositusten mukaisten muutosten toteuttaminen nostaa ateriakustannuksia vuosittain maltillisesti ja tähän pystytään myös varautumaan budjetoinnissa. Eläinperäisten tuotteiden puolittaminen tämänhetkisellä hintatasolla nostaisi ateriakustannuksia merkittävästi.

Kestävän ruokajärjestelmän kehittämisen ohella on tärkeää, että kouluissa ja päiväkodeissa tarjottava ruoka on mieleistä ja ruokailuaktiivisuus säilyy hyvänä.

Päätöshistoria**Liitteet****Oheismateriaali**

- Valtuustoaloite eläinperäisten tuotteiden käytön puolittamiseksi julkisissa ruokapalveluissa vuoteen

Tiedoksi

12**Lautakuntien ja jaostojen sekä viranhaltijoiden päätökset****Päätösehdotus****Kaupunginjohtaja:**

Kaupunginhallitus ei käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan seuraaviin päätöksiin:

Kaupunginhallituksen konsernijaoston pöytäkirja 18.11.2024

Kaupunginjohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 11.11.2024 § 59
Nimikkeiden muutokset, Elinvoiman tulosalue, Liikunnan ja urheilun tulosyksikkö, Konsernihallinto, Strategia ja kehittäminen - yksikkö, Rahoitus ja talous -yksikkö, Hallinto ja lakiasiat -yksikkö

Lakiasiaintohtajan päätöspöytäkirja 14.11.2024 (Hankinta-asiat) § 52
Espoon harrastamisen mallin hankinnan dynaamisen toimittajarekisterin uudelleenavaaminen 2024

Lakiasiaintohtajan päätöspöytäkirja 15.11.2024 (Hankinta-asiat) § 53
Ajanvarausjärjestelmän hankinta

Lakiasiaintohtajan päätöspöytäkirja 18.11.2024 (Hankinta-asiat) § 54
Tapahtumatuotannon ja -tekniikan hankinta, Viranhaltijapäätös

Lakiasiaintohtajan päätöspöytäkirja 22.11.2024 (Hankinta-asiat) § 55
Sähkö- ja tietoteknisten järjestelmien suunnittelupalveluiden hankinta 2024

Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja:

Kaupunginhallitus ei käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan seuraaviin päätöksiin:

Kasvun ja oppimisen lautakunnan pöytäkirja 13.11.2024

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 11.11.2024 § 36
Harkinnanvaraisten henkilökohtaisten lisien maksaminen suomenkielisen perusopetuksen tulosyksikössä 1.8.2024 lukien

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 12.11.2024 § 37
Kelpoisuusvaatimuksen muutos kasvun ja oppimisen toimialan suomenkielisen varhaiskasvatuksen tulosyksikössä

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 20.11.2024 § 38
Harkinnanvaraisten henkilökohtaisten lisien maksaminen Toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalvelujen tulosyksikössä 1.8.2024 lukien

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 20.11.2024 § 39

Harkinnanvaraisten henkilökohtaisten lisien maksaminen Svenska Bildningstjänster tulosityksikössä 1.8.2024 lukien

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 22.11.2024 § 13
Tavaralainaamokonttipalvelun hankinta Espoon kaupungille

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja:

Kaupunginhallitus ei käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan seuraaviin päätöksiin:

Kaupunkisuunnittelulautakunnan pöytäkirja 13.11.2024

Ympäristö- ja rakennuslautakunnan pöytäkirja 14.11.2024

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 1.11.2024 § 22
Harkinnanvaraisen henkilökohtaisen lisän myöntäminen kaupunkiympäristön toimialalla 2024

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 19.11.2024 § 23
Tehtäväkohtaisen palkan korottaminen kaupunkiympäristön toimialalla 2024

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Henkilöstöasiat) 19.11.2024 § 24
Eläinlääkäreiden palkkion enimmäismäärä vuodelle 2025

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 14.11.2024 § 26
Hankintaa koskeva sopimusmuutos; Espoolaistentalon sekä sitä ympäröivän alueen ehdotussuunnittelun ja koko alueen kaavoitussuunnittelun hankinta

Toimialajohtajan päätöspöytäkirja (Yleiset asiat) 13.11.2024 § 46
Edustajan nimeäminen ja toimioheen antaminen Kiinteistö Oy Otatalon ylimääräiseen yhtiökokoukseen 14.11.2024

Hallinto- ja kehittämisjohtajan päätöspöytäkirja (Hankinta-asiat) 8.11.2024 § 2
Vesienhallinnan suunnittelutyökalun hankinta

Hallinto- ja kehittämisjohtajan päätöspöytäkirja (Kiinteistöasiat) 13.8.11.2024 § 29
Kiinteistön 49-444-5-48 ostaminen Kaupunginkalliossa

Päätös